

วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑

เรื่อง สรุปลงสาระสำคัญของกรณีการนำผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้าสู่วาระกระบวนการฟื้นฟู

ตามหนังสือ ศตส.ภ.จว.แพร่ ที่ พร ๐๐๒๙(ศตส.)/๓๗๗ ลง ๑๖ ก.ค. ๒๕๕๑ เรื่อง แจ้งการนำผู้
เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้าสู่วาระกระบวนการตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕ และ
คำสั่ง ผกก.สภ.เมืองแพร่ ให้กระผม ร.ต.ท.วัชรระ ดวงชะฎา พงส(สบ1) สภ.เมืองแพร่ สรุปลงสาระสำคัญตาม
หนังสือดังกล่าวและเอกสารที่เกี่ยวข้องนำเสนอ นั้น ผลการดำเนินการปรากฏดังนี้คือ

๑. ก่อนหน้าที่ กฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดลักษณะ ชนิด ประเภท และปริมาณของยาเสพติด
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีผลใช้บังคับนั้น ผู้ที่ใช้สารระเหยบำบัดความต้องการของร่างกายหรือจิตใจ ไม่ว่าจะโดย
วิธีสูดดม หรือวิธีอื่นใด เป็นความผิดตาม พ.ร.ก.ป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. ๒๕๓๓ มาตรา ๑๗ และมีโทษ
จำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา ๒๔ ซึ่งกระบวนการตามกฎหมาย
นั้นเมื่อมีการจับกุมผู้กระทำความผิดจะต้องดำเนินการส่งตัวผู้ต้องหาขึ้นฟ้องต่อศาล หากให้การรับสารภาพตลอดข้อ
กล่าวหาสามารถฟ้องด้วยวจา(ใบแดง) ได้ หากให้การปฏิเสธก็ทำสำนวนการสอบสวนไปตามปกติ

จากกรณีตาม พ.ร.ก. ดังกล่าวนั้น มีข้อยกเว้นใน มาตรา ๒๖ ที่หากผู้กระทำความผิดมีอายุไม่
เกิน ๑๗ ปี ผู้กระทำความผิดไม่ต้องรับโทษ แต่ให้ศาลมีอำนาจดำเนินการตามวิธีการที่กำหนดใน พ.ร.ก. มาตรา
ดังกล่าว โดยศาลมีอำนาจสั่งให้ส่งตัวผู้กระทำความผิดไปรับการบำบัดรักษาในสถานพยานบาลได้อีกด้วย ซึ่งถือว่าเป็น
เป็นแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมสำหรับผู้กระทำความผิดอย่างหนึ่ง

๒. ตามข้อ ๑. เมื่อพิจารณาตาม พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา
๑๙ วรรคหนึ่งประกอบ กฎกระทรวงฯ (ฉบับแรก) นั้น ไม่ปรากฏว่ามีการกำหนดให้สารระเหย เป็นยาเสพติดที่
ผู้กระทำความผิดฐานเสพยาจะต้องเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตาม พ.ร.บ.ดังกล่าวแต่อย่างไร

๓. แต่ในปัจจุบัน นับตั้งแต่วันที่ ๑ ก.ค. ๒๕๕๑ อันเป็นวันที่ กฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนด
ลักษณะ ชนิด ประเภท และปริมาณของยาเสพติด (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีผลใช้บังคับนั้น ได้กำหนดให้สาร
ระเหยตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการใช้สารระเหย (พ.ร.ก.ตามข้อ ๑.) เป็นยาเสพติดประเภทที่อยู่ใน
บังคับของ มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕ ด้วย

๔. จากข้อ ๓. จึงหมายความว่า **นับแต่วันที่ ๑ ก.ค. ๒๕๕๑ เป็นต้นไป** ผู้ที่กระทำผิดตามข้อ ๒. แล้วถูกจับกุม (ไม่จำกัดปริมาณที่ใช้เสพ) ถ้าไม่ปรากฏว่าต้องหาหรืออยู่ในระหว่างถูกดำเนินคดีในความผิดฐานอื่นซึ่งเป็นความผิดที่มีโทษจำคุก หรืออยู่ในระหว่างรับโทษจำคุกตามคำพิพากษาของศาล พนักงานสอบสวนต้องนำตัวผู้กระทำผิดไปศาลภายใน ๔๘ ชั่วโมง นับแต่เวลาที่ผู้กระทำผิดนั้นมาถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน เพื่อให้ศาลพิจารณามีคำสั่งให้ส่งตัวไปตรวจพิสูจน์การเสพหรือติดยาเสพติด (ส่งฟื้นฟูตาม พ.ร.บ.ฟื้นฟูฯ ม. ๑๙) กล่าวโดยสรุปคือดำเนินกรเหมือนคดีเสพยาบ้าทั่วไป ซึ่งก็คือส่งตัวฟื้นฟูตามที่พนักงานสอบสวนปฏิบัติกันอยู่ในปัจจุบันนั่นเอง ไม่ต้องนำตัวส่งฟ้องศาลอีกต่อไป

๕. จากข้อ ๔. ศาลที่มีอำนาจในการสั่งให้ผู้กระทำผิดเข้ารับการฟื้นฟู พิจารณาจากศาลที่เขตอำนาจเหนือตัวผู้กระทำความผิดเช่นเดิมคือ หากอายุไม่ถึง ๑๘ ปี ยื่นคำร้องต่อศาลเยาวชนและครอบครัว , อายุตั้งแต่ ๑๘ ปี เป็นต้นไป ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัด และหากผู้ต้องหาเป็นทหาร ก็ยื่นคำร้องต่อศาลทหาร

๖. การส่งตัวผู้กระทำผิดภายหลังจากที่ศาลมีคำสั่งแล้วนั้น เมื่อพิจารณาจาก หนังสือของ กรมคุมประพฤติ กองพัฒนาการฟื้นฟูสมรรถภาพฯ ที่ ยธ ๐๓๐๔/ว ๔๑๖ ลง ๒๗ ม.ย. ๒๕๕๑ ข้อ ๑.และ ๒. แล้วสรุปสาระสำคัญได้ว่า กรณีการจับกุมผู้ใช้สารระเหย (ดมกาว) ถือว่าเป็นความผิดซึ่งหน้า จะไม่มีการตรวจปัสสาวะเพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานเนื่องจากการตรวจผู้เสพยาระเหยไม่สามารถตรวจปัสสาวะได้ แต่ให้นำตัวส่งศาลภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ.ฟื้นฟูฯ มาตรา ๑๙ ได้เลย (แนบสำเนาบันทึกจับกุมไปพร้อมกับคำร้องขอฟื้นฟู)

ในเขตจังหวัดแพร่ นั้น เมื่อศาลพิจารณาสั่งคำร้องแล้ว หากผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปี ขึ้นไป จะต้องส่งไปควบคุมยังหน่วยงานในสังกัดกรมราชทัณฑ์ (เรือนจำ) และหากอายุไม่ถึง ๑๘ ปี จะควบคุมยังหน่วยงานในสังกัดกรมพินิจ (สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดแพร่) ซึ่งในปัจจุบันหากอำนาจการปล่อยชั่วคราวกรณีฟื้นฟูนั้น อยู่ที่สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดแพร่ทั้งหมด (คณะกรรมการฟื้นฟู) แต่หากยึดถือตามหนังสือดังกล่าวแล้วกรณีของผู้เสพยาระเหย น่าจะอยู่ในอำนาจของสถานพินิจฯ ด้วย แต่ทั้งนี้ก็ต้องดูแนวทางการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังกล่าวในส่วนของจังหวัดแพร่ต่อไป โดยมีการกำหนดวงเงินประกันสำหรับกรณีผู้เสพยาระเหยไว้ไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท

โดยสรุป ต่อไปนี้หากมีการจับกุมผู้เสพยาระเหย หากเข้าเงื่อนไข ตาม พ.ร.บ.ฟื้นฟูฯ มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่งแล้ว ต้องส่งตัวผู้ถูกจับกุมเข้ารับการฟื้นฟูเหมือนกรณีผู้เสพยาบ้าทุกประการ นั่นเอง โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายกระทรวงฉบับล่าสุดดังกล่าว จะไม่มีการส่งตัวฟ้องศาลเหมือนเช่นในอดีตอีกต่อไป

ร.ต.ท. วัชรระ ดวงชะฎา

(วัชรระ ดวงชะฎา)

พงศ.(สบ๑) สภ.เมืองแพร่